

TER ONDERTEKENING

Aan de Minister voor Klimaat en Energie
de Directeur-generaal Klimaat en Energie

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**
Directie Energiemarkt

Auteur

TER BESLISSING

Datum

17 november 2022

Kenmerk

DGKE-DE / 22553149

Bhm: 22553150

Kopie aan

nota

Brief Voortgang waterstofbeleid

Parafenroute

[Redacted signature area]

Mede namens/met akkoord van Minister van Economische Zaken en Klimaat

Aanleiding

Op 8 december 2022 vindt er een commissiedebat over waterstof, groen gas en andere energiedragers plaats. Er zal hoogstwaarschijnlijk aandacht worden besteed aan de vorige Kamerbrieven en het geplande waterstofbeleid. Deze Kamerbrief dient om de Kamer te informeren over de belangrijkste mijlpalen en toekomstig beleid sinds de vorige brieven.

Advies

U kunt, indien akkoord, de voorgestelde Kamerbrief ondertekenen.

Kernpunten

De brief gaat in op de volgende hoofdthema's:

- Mijlpalen die afgelopen periode zijn behaald
- Toelichting Nationaal Waterstof Programma
- Toekomstvisie en gepland beleid waterstof

De brief bevat de volgende belangrijke keuzes:

- Het besluit om de bestaande ambities voor een elektrolysecapaciteit van 3-4 GW in 2030 naar voren te halen en 4 GW als ondergrens te beschouwen.
- Het besluit om begin 2024 een uitgewerkt voorstel voor een verplichting voor gebruik van hernieuwbare waterstof(dragers) in de industrie te publiceren.

Daarnaast doet u een aantal toezeggingen:

- Na de voorjaarsbesluitvorming komt er duidelijkheid over:
 - De hoogte en vorm van beschikbare subsidies voor de 4 GW elektrolysecapaciteit.
 - De aanvullende normering die nodig is om die 4 GW te realiseren.
 - Het budget voor het opschalen van de waterstofopslagcapaciteit.

Ontvangen BBR

- Voor komende zomer geeft u in een volgende brief meer duidelijkheid over:
 - De consequenties van de verplichting voor de verduurzamingsagenda en concurrentiepositie van de industrie.
 - De vormgeving van beoogde subsidies voor gebruik van hernieuwbare waterstof.
 - De benodigde extra sturing op de koppeling van offshore windparken en elektrolyseprojecten, bijvoorbeeld met gecombineerde tenders en het Programma Energie Hoofdstructuur.

Dit zijn de overige mededelingen en toelichtingen die u geeft:

- De toelichting op het eerder mondeling met de Tweede Kamer gedeelde voornemen om financieel deel te gaan nemen aan H2Global, met als insteek dat Nederland en Duitsland in tweede helft gezamenlijk een tender gaan inrichten.
- De mededeling dat het uitrolplan voor het transportnet iets wordt gewijzigd.
- De toezegging dat de acties en aanbevelingen uit de Routekaart in de beleidsontwikkeling worden meegewogen en de Kamer op de hoogte wordt gehouden van deze beleidsontwikkelingen.
- Begin 2023 geeft IenW meer duidelijkheid over het beleid voor gebruik van hernieuwbare waterstof in de mobiliteit.
- In de Routekaart Energieopslag, begin 2023, gaat u in op de visie op korte- en lange-termijn energieopslag, de rol van waterstofopslag hierin en wat er nodig is om voldoende capaciteit op tijd te ontwikkelen.
- Begin 2023 wordt de studie naar Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen, waarin de kansen en risico's in kaart zijn gebracht, met de Kamer gedeeld.
- Begin 2023 worden de resultaten met de Kamer gedeeld van het onderzoek van DNV en TNO naar de technische potentie van hergebruik van mijnbouwlocaties en -infrastructuur.

Toelichting

Geen nieuw doel voor 2030

- Partijen uit de Tweede Kamer en het NWP hebben opgeroepen om de elektrolysecapaciteit in 2030 te verdubbelen, dus 6-8 GW in plaats van de huidige 3-4 GW.
- Om deze verdubbeling van elektrolysecapaciteit te realiseren moet aan een aantal randvoorwaarden worden voldaan:
 - Ten eerste, het gewenste tempo van de opschaling van elektrolyse hangt af van de uitrol van nieuwe wind- en zonneparken, met name windparken op zee. Op basis van de geplande uitrol van windparken op zee lijkt 8 GW elektrolyse pas haalbaar in 2032.
 - Ten tweede, de ruimte voor uitbreiding van de elektrolysecapaciteit boven 3 - 4 GW hangt af van de elektriciteitsvraag voor directe elektrificatie. Nu een verdubbeling vastleggen zou vooruitlopen op de maatwerkafspraken met de industrie en de door TenneT geschatte behoefte aan flexibele elektriciteitsvraag nabij aanlanding van windparken op zee.

- Ten derde, de gewenste extra elektrolysecapaciteit hangt af van de vraag naar hernieuwbare waterstof in de industrie. Deze kan hoger uitvallen, maar ook lager.
 - Hoger als het bindende doel voor de industrie hoger uitvalt; ik houd nu rekening met het Raadscompromis van 35%, maar het Europees Parlement zet in op een ambitieuzer doel van 50%. Duidelijkheid hierover komt op zijn vroegst eind dit jaar.
 - Maar ook lager, bijvoorbeeld doordat het waterstofgebruik voor ammoniakproductie afneemt door toegenomen import van ammoniak.
- Om al deze redenen is het onwenselijk om nu al een hoger doel hard vast te stellen.
- Het is beter om de huidige doelstelling te versnellen en 4 GW als ondergrens te stellen en de benodigde subsidies en normering hiervoor zo snel mogelijk vast te leggen.
- Een besluit over verdere ophoging kunt u dan uiterlijk over een jaar nemen, als er meer duidelijk is over bovenstaande onzekerheden.

Afnameverplichting en vraagsubsidies industrie

- Normering in de vorm van een afnameverplichting voor RFNBO's¹ is een noodzakelijk instrument om te borgen dat in Nederland partijen zich inspannen om dit doel te halen en dat er voldoende vraag zal ontstaan. Dit is een keuze dat zowel bedrijven als de overheid financieel bijdragen aan de grootschalige productie en inzet van waterstof. Een kostenverdeling tussen industrie en overheid kan de plaatsvinden door te normeren en te subsidiëren.
- In aanvulling daarop is er een belangrijke rol voor subsidies om de markt op gang te brengen en te voorkomen dat normering leidt tot een verplaatsing van de industrie.

Wijziging uitrolplan infrastructuur

- Het uitrolplan wordt iets gewijzigd als gevolg van wijzigende gasstromen. Voor 2030 komt er geen gasleiding beschikbaar voor hergebruik op het tracé Wieringermeer – Groningen. Middels de ontwikkeling van een ander tracé (door de Betuwe of Noord-Brabant) kunnen wel de industriële clusters aan de kust, de opslag in Noord-Nederland en de interconnectoren met België en Duitsland nog steeds in fase 1 van de uitrol worden verbonden.

¹ 'Renewable fuels of non-b ological origin': hernieuwbare brandstoffen van niet-b ogene oorsprong, waaronder waterstof.